

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un ajuntament sobre la consulta de dades personals en poder d'altres administracions públiques

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un ajuntament en el qual es demana que l'Autoritat emeti un dictamen sobre diversos dubtes que se'ls plantegen relacionats amb la possibilitat de consultar dades que estan en poder de les administracions públiques.

En concret, planteja:

- Si cal incloure una casella o altre mecanisme en el formulari de sol·licitud vinculat a un procediment concret, als efectes de permetre a les persones afectades oposar-se a la possibilitat de consultar documents en poder de l'administració pública.
- Si, a la vista d'allò establert a la disposició final setena de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, es poden consultar les dades que s'hi indiquen, algunes mereixedores d'especial protecció, sense consentiment de la persona afectada.
- Si per a la consulta de dades amb transcendència tributària és necessària l'autorització prèvia de l'interessat i, per tant, cal incloure una casella a aquests efectes en la sol·licitud de què es tracti.

Analitzada la petició i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

En atenció als termes de la consulta, és convenient recordar les previsions contingudes a l'article 28.2 de la Llei 39/2015, de l'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques (en endavant LPAC), relatives a la consulta de dades que estan en poder de les administracions públiques.

Aquest article, en la redacció donada per la disposició final dotzena de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), estableix el següent:

*“2. Los interesados tienen derecho a no aportar **documentos que ya se encuentren en poder de la Administración actuante o hayan sido elaborados por cualquier otra Administración. La administración actuante podrá consultar o recabar dichos documentos salvo que el interesado se opusiera a ello. No cabrá la oposición cuando la aportación del documento se exigiera en el marco del ejercicio de potestades sancionadoras o de inspección.***

Las Administraciones Públicas deberán recabar los documentos electrónicamente a través de sus redes corporativas o mediante consulta a las plataformas de intermediación de datos u otros sistemas electrónicos habilitados al efecto.

Cuando se trate de informes preceptivos ya elaborados por un órgano administrativo distinto al que tramita el procedimiento, estos deberán ser remitidos en el plazo de diez días a contar desde su solicitud. Cumplido este plazo, se informará al interesado de que puede aportar este informe o esperar a su remisión por el órgano competente.”

Per la seva banda, l'article 6.1 del Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant RGPD) estableix:

*“1. El tratamiento solo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:
a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;
(...)
e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;
(...)”*

L'article 8 de l'LOPDGDD estableix que els tractaments de dades personals només es poden emparar en la base jurídica prevista a l'article 6.1.e) de l'RGPD, relativa al compliment d'una missió en interès públic o l'exercici de potestats públiques, quan es tracti de l'exercici d'una competència atribuïda per una norma amb rang de llei.

D'acord amb això, i tal com ja ha sostingut aquesta Autoritat en altres dictàmens (entre d'altres, CNS 56/2016, CNS 35/2017, CNS 69/2017 o CNS 23/2019, disponibles al web <https://apdcat.gencat.cat>), la base jurídica per a l'intercanvi d'informació prevista a l'article 28.2 de l'LPAC no és el consentiment de les persones afectades (article 6.1.a) RGPD) sinó el compliment d'una missió en interès públic o l'exercici de potestats públiques, establert en una norma amb rang de llei (articles 6.1.e) RGPD i 8.2 LOPDGDD), en aquest cas l'LPAC.

Per tant, l'aplicació de l'article 28.2 de l'LPAC fa innecessari articular el tractament a què es refereix aquest article (consultar o recavar documents en poder de l'administració) a través del consentiment de la persona afectada, en estar emparat per l'article 6.1.e) de l'RGPD.

Convé assenyalar, en aquest punt, que aquest article 6.1.e) de l'RGPD, en el context en què ens trobem, cal entendre'l com una habilitació per al tractament de totes les dades que resultin necessàries per al compliment d'una missió en interès públic o l'exercici de potestats públiques, llevat que es tracti de categories especials de dades.

L'article 9.1 de l'RGPD prohibeix el tractament de dades personals que revelin l'origen ètnic o racial, les opinions polítiques, les conviccions religioses o filosòfiques o l'afiliació sindical, i el tractament de dades genètiques, dades biomètriques destinades a identificar de manera unívoca una persona física, dades relatives a la salut o dades relatives a la vida sexual o l'orientació sexual d'una persona física.

Al seu torn, l'article 9.2 de l'RGPD estableix diferents supòsits que, de concórrer, aixecarien aquesta prohibició de tractar categories especials de dades.

Així doncs, en el supòsit que la consulta a efectuar per part de l'administració actuant en exercici de les competències atribuïdes per llei afecti a categories especials de dades seria també necessària, per considerar el tractament legítim, la concurrència d'alguna de les circumstàncies habilitants previstes a l'article 9.2 de l'RGPD, com, per exemple, el consentiment exprés de les persones afectades (lletra a) o que la consulta respongués a raons d'un interès públic essencial,

d'acord amb una norma amb rang de llei, que ha de ser proporcional a l'objectiu perseguit, respectar el dret a la protecció de dades en l'essencial i establir mesures adequades i específiques per protegir els interessos i els drets fonamentals de l'afectat (lletra g).

Apuntar que l'article 28.2 de l'LPAC no resulta només d'aplicació als procediments iniciats a sol·licitud de la persona interessada, sinó que es refereix també a altres procediments, com ara els procediments sancionadors o les actuacions d'inspecció, com es desprèn clarament del darrer incís del primer paràgraf. No obstant això, atesos els termes de la consulta, en aquest dictamen ens referirem a procediments iniciats a sol·licitud de la persona interessada.

III

També es considera convenient, als efectes del present dictamen, fer referència a les previsions contingudes a l'article 28.3 de l'LPAC, malgrat que la consulta no en fa esment expressament.

Aquest article, en la redacció donada per la disposició final dotzena de l'LOPDGDD, estableix el següent:

“3. Las Administraciones no exigirán a los interesados la presentación de documentos originales, salvo que, con carácter excepcional, la normativa reguladora aplicable establezca lo contrario.

*Asimismo, las **Administraciones Públicas no requerirán a los interesados datos o documentos no exigidos por la normativa reguladora aplicable o que hayan sido aportados anteriormente por el interesado a cualquier Administración.** A estos efectos, el interesado deberá indicar en qué momento y ante qué órgano administrativo presentó los citados documentos, **debiendo las Administraciones Públicas recabarlos electrónicamente a través de sus redes corporativas o de una consulta a las plataformas de intermediación de datos u otros sistemas electrónicos habilitados al efecto, salvo que conste en el procedimiento la oposición expresa del interesado o la ley especial aplicable requiera su consentimiento expreso.** Excepcionalmente, si las Administraciones Públicas no pudieran recabar los citados documentos, podrán solicitar nuevamente al interesado su aportación.”*

El precepte regula l'accés o consulta per part de l'administració actuant als documents ja aportats per l'interessat i que obren en poder de la mateixa o una altra administració (supòsit diferent a l'establert a l'apartat 2, abans examinat). Per al cas que una llei especial aplicable requereixi el consentiment exprés, en aquest cas sí que la base jurídica hauria de ser el consentiment.

Fora d'aquest supòsit, la base jurídica d'aquest tractament (la consulta) no serà el consentiment de l'afectat sinó el compliment d'una missió en interès públic o l'exercici de potestats públiques, establert en una norma amb rang de llei (articles 6.1.e) RGPD i 8.2 LOPDGDD), en aquest cas l'LPAC, llevat que l'afectat s'hi oposi expressament.

IV

En la consulta es planteja si cal incloure una casella o altre mecanisme en el formulari de sol·licitud vinculat a un procediment administratiu concret, als efectes de permetre a les persones afectades oposar-se a la possibilitat de consultar o recavar documents en poder d'una altra administració pública.

Aquesta qüestió, cal dir, està relacionada amb les consideracions efectuades en el dictamen CNS 23/2019, emès per aquesta Autoritat en relació amb una consulta formulada sobre la possibilitat de consultar dades dels membres de la unitat familiar sense el consentiment de tots ells en un procediment d'atorgament de subvencions.

En l'esmentat dictamen es conclou que l'article 28.2 de l'LPAC permet a les administracions públiques consultar, sense consentiment de les persones afectades, les dades relatives als membres de la unitat familiar o de convivència, que exigeixi la normativa sectorial, llevat que algun dels membres s'hi oposi o que es tracti de categories especials de dades, motiu pel qual cal garantir la informació a les persones afectades sobre aquesta consulta, així com sobre la possibilitat d'oposar-s'hi.

En aquest sentit, l'Autoritat recorda, en l'esmentat dictamen, que, en compliment del principi de transparència (article 12 RGPD), el responsable (en aquest cas, l'administració) està obligat a facilitar a la persona afectada informació sobre les condicions i circumstàncies relatives al tractament de les dades, de manera concisa, transparent, intel·ligible i de fàcil accés.

En concret, quan les dades es recullen de la persona interessada –supòsit al qual es refereix, en principi, la consulta–, caldria facilitar tota la informació a què fa referència l'article 13 de l'RGPD. A més, atès que determinades dades no s'obtidrien de la persona interessada, sinó d'altres expedients o registres administratius de la mateixa o una altra administració, pel que fa a aquestes dades caldria informar a més sobre (article 14 RGPD):

- a) Les categories de dades objecte de tractament.
- b) La font d'on procedeixen aquestes dades personals i, si escau, si procedeixen de fonts d'accés públic.

I també, a la vista del que estableix l'article 28.2 de l'LPAC, caldria informar sobre la possibilitat d'oposar-se a aquesta consulta.

D'aquí que l'Autoritat faci avinent en el dictamen esmentat la necessitat d'establir mecanismes per fer possible que la persona sol·licitant i, quan escaigui, altres persones afectades (com seria, en el supòsit allà examinat, el cas dels membres de la unitat familiar o de convivència) puguin accedir a la informació a la qual s'acaba de fer referència i, a la vista d'això, decidir si s'oposen a la dita consulta (de ser així seria necessari aportar els documents exigits per la normativa aplicable).

En aquest sentit, l'Autoritat ve recomanant -i recomana- incloure en el corresponent formulari de sol·licitud una casella que la persona interessada pugui marcar en cas de voler oposar-se a què es faci aquesta consulta.

Per al cas que hi hagi també altres persones afectades, com és el cas, en determinats supòsits, de la resta de membres de la unitat familiar, l'Autoritat considera que una possible forma d'articular aquesta obligació podria ser incloure en el formulari de sol·licitud una clàusula en la qual la persona sol·licitant declari que la resta de persones afectades tenen coneixement de la informació esmentada i que no s'han oposat a la possibilitat de fer la consulta o, si escau, si s'han oposat.

Recordar, al respecte, que correspon al responsable del tractament l'obligació d'adoptar les mesures oportunes per facilitar a l'interessat tota la informació necessària i, en aquests casos, podria dir-se que no hi hauria una única persona interessada sinó un pluralitat de persones interessades en el sentit previst a l'article 4.1 de l'RGPD.

En aquest sentit, es considera que aquesta manera d'articular el compliment del deure d'informar (la inclusió de la dita clàusula) podria ser compatible amb les previsions de l'article 14.5.c) de l'RGPD, que flexibilitzen el compliment de l'obligació d'informar quan l'obtenció o la comunicació estiguin previstes una llei que s'apliqui al responsable i s'estableixin mesures adequades.

Res impediria però que l'administració, com a responsable, decidís optar per altres mecanismes, diferents a l'exposat, que consideri més convenients als efectes de donar compliment a l'esmentat deure d'informació a les persones afectades.

Aquestes consideracions resultarien igualment aplicables pel que fa al tractament a què es refereix l'article 28.3 de l'LPAC, atès que també caldria informar sobre la possibilitat d'oposar-se a la consulta de les dades o documents ja aportats a l'administració pública.

V

En la consulta també es planteja si, a la vista de les previsions de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària (en endavant, LGT), per a la consulta de dades tributàries seria necessària l'autorització prèvia de l'afectat i, per tant, si caldria preveure, en la sol·licitud que escaigui, mecanismes per recavar aquesta autorització.

L'article 95 de l'LGT, en establir el caràcter reservat de les dades amb transcendència tributària, disposa que:

*“1. Los datos, informes o antecedentes obtenidos por la Administración tributaria en el desempeño de sus funciones tienen carácter reservado y sólo podrán ser utilizados para la efectiva aplicación de los tributos o recursos cuya gestión tenga encomendada y para la imposición de las sanciones que procedan, **sin que puedan ser cedidos o comunicados a terceros, salvo que la cesión tenga por objeto:***

(...)

*k) La **colaboración con las Administraciones públicas para el desarrollo de sus funciones, previa autorización de los obligados tributarios a que se refieran los datos suministrados.***

(...).”

Aquest precepte de l'LGT condiona una eventual comunicació de dades amb transcendència tributària a altres administracions públiques que ho requereixin per a l'exercici de les seves funcions al fet de disposar del consentiment de la persona afectada, base jurídica prevista a l'article 6.1.a) de l'RGPD.

Això, en un cas com el que ens ocupa, comportaria haver d'incloure una clàusula o casella en el corresponent formulari que permetés a l'interessat autoritzar o donar el seu consentiment per a la consulta per part de l'administració actuant d'aquestes dades amb transcendència tributària a l'administració cedent.

Tal com es fa avinent al dictamen CNS 23/2019 (FJ II), ja citat, articular la possibilitat de consulta directa de les dades a partir del consentiment de l'afectat no seria contrari a la normativa de protecció de dades. Normalment, el consentiment no pot operar en les relacions entre els ciutadans i l'administració per la desigualtat de la posició des de la qual el ciutadà es relaciona amb l'administració, que impedeix poder qualificar el consentiment com a lliure en el sentit de l'article 4.11 de l'RGPD. No obstant això, tal com ha posat en relleu el Grup de Treball de l'Article 29 en les *“Directrius sobre el consentiment en el sentit del Reglament (UE) 2016/679”*, el consentiment pot constituir la base del tractament realitzat per les administracions públiques quan el ciutadà disposi realment de la capacitat de no donar-lo sense que això li comporti conseqüències negatives. Això succeiria en un cas com el plantejat perquè el ciutadà que no

volgués autoritzar la consulta directa de les dades amb transcendència tributària disposaria d'una alternativa proporcionada consistent en la possibilitat d'aportar ell mateix la documentació requerida per l'administració en aquest sentit.

Això no treu però que la dita consulta de dades amb transcendència tributària també pogués articular-se en base a l'habilitació que confereix l'article 28.2 de l'LPAC.

Com s'ha vist, el tractament a què es refereix aquest article de l'LPAC resulta lícit sobre la base jurídica de l'article 6.1.e) de l'RGPD, el qual legitimaria el tractament -sense consentiment- de totes aquelles dades personals que resultin necessàries per al compliment d'una missió en interès públic o l'exercici de potestats públiques, llevat de les categories especials de dades, respecte el qual caldria també comptar amb alguna de les circumstàncies habilitants establertes a l'article 9.2 de l'RGPD.

Les dades amb transcendència tributària, per bé que la legislació especial en prevegi el seu caràcter reservat, no formen part de les dades considerades mereixedores d'especial protecció en els termes de l'article 9 de l'RGPD. Per tant, el seu tractament podria fonamentar-se en la base jurídica de l'article 6.1.e) de l'RGPD, sense requerir alhora de la concurrència d'alguna de les circumstàncies habilitants establertes a l'article 9.2 de l'RGPD.

Per tant, en un cas com el plantejat seria aplicable l'article 28.2 de l'LPAC com a fonament per a la consulta per part de l'administració actuant de les dades tributàries que estiguin en poder o hagi elaborat l'administració cedent. D'ésser així, no caldria recavar el consentiment de la persona afectada ni, per tant, incloure una casella a aquests efectes en la corresponent sol·licitud. Sí caldria però establir mecanismes per a que, si escau, les persones afectades poguessin oposar-se a la consulta, tal com s'ha fet avinent en el fonament jurídic anterior.

No sembla doncs que les previsions de l'LGT, o altres lleis que prevegin el caràcter reservat de la informació de que es tracti, hagin de prevaler davant d'una llei, l'LPAC, posterior i d'abast general, que permet la consulta directa per part d'altres administracions sense consentiment. En aquest sentit, la prevalença de l'article 28.2 de l'LPAC seria similar a la que es deriva de la disposició addicional vuitena de l'LOPDGDD que permet a les administracions verificar l'exactitud de les dades que els han estat declarades, incloses les tributàries.

S'ha de fer notar que la redacció original de l'article 28.2 de l'LPAC sí que preveia expressament que no seria d'aplicació l'habilitació que es deriva d'aquest apartat en aquells casos en què la llei especial requerís el consentiment exprés:

“Los interesados no estarán obligados a aportar documentos que hayan sido elaborados por cualquier Administración, con independencia de que la presentación de los citados documentos tenga carácter preceptivo o facultativo en el procedimiento de que se trate, siempre que el interesado haya expresado su consentimiento a que sean consultados o recabados dichos documentos. Se presumirá que la consulta u obtención es autorizada por los interesados salvo que conste en el procedimiento su oposición expresa o la ley especial aplicable requiera consentimiento expreso.”

Però, com hem vist, la redacció actual d'aquest apartat, donada per la disposició final dotzena de l'LOPDGDD, no preveu que aquest règim s'hagi d'exceptuar en el cas que una llei especial prevegi el consentiment exprés. Això per descomptat d'aquells casos en què sigui el dret comunitari el que ho prevegi, com és el cas de l'RGPD, perquè en aquest cas prevaldrien les exigències derivades de l'article 9 RGPD per les dades de categories especials.

També cal tenir en compte que l'apartat 3 de l'article 28 LPAC es refereix expressament al supòsit en què una llei especial prevegi la necessitat de consentiment exprés i preveure que en aquest cas seria necessari obtenir-lo. En canvi, l'article 28.2 LPAC no ho preveu, per la qual

cosa una interpretació sistemàtica d'ambdós apartats porta a concloure que en el cas de l'article 28.2 no seria exigible el consentiment.

Per altra banda, des del punt de vista de la intrusió que això suposa per als drets de la persona afectada, cal tenir en compte que el ciutadà sempre disposa del dret a aportar ell mateix la informació requerida per la normativa vigent. De manera que, en definitiva, seria ell mateix qui acabaria decidint si aporta la informació o, cas de no fer-ho, entra en joc l'habilitació per a que l'administració en pugui fer la consulta directa.

Qüestió diferent seria que la documentació o les dades amb transcendència tributària a consultar per l'administració actuant es referissin a informació ja aportada per la persona interessada, com podria ser el cas, per exemple, de requerir la consulta del document concret d'una determinada autoliquidació aportada per la mateixa persona interessada. Aquest tipus de consulta, que hauria d'articular-se sobre la base de l'article 28.3 de l'LPAC, requeriria, en el present cas, del consentiment exprés de la persona afectada, tal com es desprèn del mateix precepte de l'LPAC, segons el qual, recordem, *“las Administraciones Públicas no requerirán a los interesados datos o documentos (...) que hayan sido aportados anteriormente por el interesado (...) debiendo (...) recabarlos (...) salvo que (...) la ley especial aplicable requiera su consentimiento expreso”*.

Com s'ha vist, l'LGT requereix la *“previa autorización de los obligados tributarios”* per comunicar les dades amb transcendència tributària a altres administracions que ho necessitin per a l'exercici de les seves funcions (article 95.1.k), expressió equivalent al *“consentimiento expreso”* a què es refereix l'article 28.3 de l'LPAC.

Per tant, en relació amb aquest tipus de consultes, quan es tracti de documents o dades aportades per l'interessat en un procediment (supòsit de l'article 28.3 LPAC), sí que caldria el consentiment i l'administració actuant hauria d'incloure una clàusula o casella en el corresponent formulari que permetés a l'interessat autoritzar o donar el seu consentiment per a la consulta de documents o dades amb transcendència tributària prèviament aportades per ell mateix a l'administració pública.

VI

Per altra banda, en la consulta es planteja si, a la vista d'allò establert a la disposició final setena, apartat primer, de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, es poden consultar les dades a què s'hi fa referència sense consentiment de l'afectat.

La dita disposició final setena de la Llei 2/2014 disposa el següent:

“Setena

Habilitació a les administracions públiques amb relació a l'accés de dades de caràcter personal

1. Habilitació de les administracions públiques competents en matèria de serveis socials
1.1. S'habiliten les administracions públiques competents en matèria de protecció social perquè puguin comprovar, d'ofici i sense el consentiment previ de les persones interessades, les dades declarades pels sol·licitants de les prestacions de les quals tinguin atribuïda la competència legalment o reglamentàriament i, si s'escau, les dades identificadores, la residència i el parentiu, la situació de discapacitat o dependència, el patrimoni i els ingressos dels membres de la unitat econòmica de convivència, amb la finalitat de comprovar si es compleixen en tot moment les condicions necessàries per a la percepció de les prestacions i en la quantia reconeguda, amb l'objectiu d'atendre les persones d'una manera integral, i abordant coordinadament llurs necessitats socials.

(...).

Aquesta previsió estableix una habilitació a favor de les administracions públiques competents en matèria de protecció social per poder accedir a la informació declarada per les persones sol·licitants de les prestacions en matèria de protecció social, amb la finalitat de comprovar el compliment de les condicions necessàries per poder rebre tals prestacions i en la quantia que legalment tenen reconeguda.

Cal apuntar que la mateixa LOPDGDD conté una habilitació similar en la seva disposició addicional vuitena, la qual disposa que:

“Cuando se formulen solicitudes por cualquier medio en las que el interesado declare datos personales que obren en poder de las Administraciones Públicas, el órgano destinatario de la solicitud podrá efectuar en el ejercicio de sus competencias las verificaciones necesarias para comprobar la exactitud de los datos.”

Cal advertir que el tractament a què es refereix aquesta previsió de la Llei 2/2014 no és exactament coincident amb el supòsit previst a l'article 28.2 de l'LPAC perquè no es refereix a l'aportació de documents exigits per la normativa aplicable sinó a la possibilitat de verificar les dades que prèviament han estat declarades pel propi subjecte sol·licitant.

En tot cas, és clar que, en la mesura que es donin les circumstàncies establertes en la dita disposició final setena, això és que la consulta la dugui a terme una administració amb competències en matèria de protecció social, es tracti sempre de dades prèviament declarades pel sol·licitant -les quals haurien de limitar-se a les establertes en aquesta disposició- i sigui necessari comprovar-ne l'exactitud per a la tramitació i la verificació de la sol·licitud, no seria necessari comptar amb el consentiment de l'afectat (ni, si escau, dels membres de la seva unitat econòmica de convivència), atès que la dita comprovació de dades es trobaria emparada per la base jurídica de l'article 6.1.e) de l'RGPD, relativa al compliment d'una missió en interès públic o en exercici de poders públics establerta en una norma amb rang de llei, en aquest cas en la Llei 2/2014 en connexió amb la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.

En la consulta s'apunta que algunes de les dades a què es refereix la disposició final setena de la Llei 2/2014 són dades especialment protegides.

Certament, aquesta disposició, en concretar les dades que poden ser objecte de consulta, inclou una previsió específica que contempla expressament que, quan sigui necessari per assolir la finalitat de comprovació perseguida, l'administració pública competent podrà accedir, si escau, a la dada relativa a la *“situació de discapacitat o dependència”* (apartat 1.1).

Com s'ha vist, el tractament de categories especials de dades requereix, a banda d'una base jurídica que el legítimi (com en aquest cas seria l'establerta a l'article 6.1.e) RGPD), la concurrència d'alguna de les circumstàncies habilitants previstes a l'article 9.2 de l'RGPD.

D'acord amb la lletra g) de l'article 9.2 del RGPD, anteriorment citat, per tal que no sigui d'aplicació la prohibició continguda en l'apartat 1 de l'article citat, caldrà que el tractament sigui necessari per raons d'un interès públic essencial, sobre la base d'una norma amb rang de llei, que sigui proporcional a l'objectiu perseguit i que s'estableixin mesures adequades i específiques per protegir els interessos i els drets fonamentals de les persones interessades.

En el cas que ens ocupa, les actuacions de comprovació de la veracitat de les dades prèviament declarades tindrien com a finalitat última el control de la utilització dels fons públics destinats als serveis o les prestacions socials, per tal de garantir-ne un bon ús i permetre que aquests serveis o prestacions puguin seguir sostenint les situacions que ho requereixin. Per tant, el tractament

es pot considerar necessari per raons d'interès públic essencial. A més, en línia amb les exigències que ha de tenir la llei, tal com recull la doctrina establerta per exemple a la STC 76/2019, les previsions de la disposició final analitzada resulten força precises.

La disposició final setena concreta expressament les dades que podrien ser objecte de tractament, que serien les mínimes indispensables per a la comprovació de les condicions necessàries per a la percepció de la prestació per la persona sol·licitant i en la quantia legalment reconeguda, per la qual cosa el tractament resultaria proporcional a l'objectiu perseguit.

Vistos els termes en que la Llei 2/2014 regula el tractament de dades, la qual preveu específicament tant la finalitat de la comunicació com les dades especialment protegides que cal comprovar, pot dir-se que el legislador ha estimat que concorren en aquest cas motius d'interès general que justifiquen el tractament d'aquest tipus d'informació, per la qual cosa la llei habilitaria el tractament d'aquestes dades per part de les administracions competents en matèria de protecció social.

És a dir, en relació amb la comprovació de la veracitat de les categories especials de dades declarades per la persona sol·licitant de la prestació, el tractament per l'administració competent resultaria legítim sobre la base dels articles 6.1.e) i 9.2.g) de l'RGPD, per la qual cosa no caldria disposar del consentiment exprés de les persones afectades.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

Cal establir mecanismes per garantir la informació a les persones afectades sobre la consulta de documents en poder de les administracions públiques, així com sobre la possibilitat d'oposar-s'hi. Quan la consulta afecti a terceres persones, una possible opció en aquest sentit podria ser la d'incloure una clàusula en el formulari de sol·licitud en la qual la persona sol·licitant declari que la resta de persones afectades han accedit a aquesta informació i que no s'han oposat a la possibilitat de fer la consulta o, si escau, si s'han oposat.

En atenció a la legislació aplicable, es podria plantejar la possibilitat d'articular la consulta per l'administració actuant de dades amb transcendència tributària en poder o elaborades per l'administració tributària sobre la base de l'habilitació que confereix l'article 28.2 de l'LPAC, la qual cosa faria innecessari recavar el consentiment de l'afectat. La consulta però de documents o dades amb transcendència tributària aportades prèviament per la persona interessada requeriria del seu consentiment exprés, en atenció als articles 28.3 de l'LPAC i 95.1.k) de l'LGT.

La comprovació de la veracitat de les dades declarades pels sol·licitants de prestacions socials per part de les administracions competents no requeriria el consentiment de les persones afectades, en trobar-se aquest tractament legítim pels articles 6.1.e) de l'RGPD i, quan escaigui, 9.2.g) de l'RGPD, sempre que s'adeqüi a l'establert a la disposició final setena de la Llei 2/2014.

Barcelona, 21 de juliol de 2020